

Enucleatie of Evisceratie

Inleiding

Uw oog heeft een ernstige aandoening die niet te genezen is. De oogarts heeft u voorgesteld het aangedane oog te verwijderen. Dat kan op twee manieren, namelijk met een enucleatie of een evisceratie. De oogarts heeft met u besproken welke operatie er bij u gedaan zal worden, en waarom.

Enucleatie

Als er een kwaadaardige tumor in het oog aanwezig is moet het hele oog verwijderd worden om erger te voorkomen. Dit wordt een enucleatie genoemd. In dit geval wordt er eerst nog gekeken of er uitzaaiingen zijn. Er wordt een echo van de lever en soms een CT scan van de buik en het bovenlichaam gemaakt

Bij een enucleatie wordt het slijmvlies rondom het oog geopend en worden de zes oogspieren en de oogzenuw losgemaakt. Hierna kan het oog worden weggenomen. Om de oogholte op te vullen wordt er een kunststof bolletje ingebracht. Om dit bolletje wordt donor weefsel aangebracht en hieraan worden de oogspieren weer vastgehecht, zodat er beweging van de latere oogprothese mogelijk is. Het bolletje geeft een betere vulling van de oogholte zodat de oogprothese minder dik hoeft te zijn.

Een oog prothese (kunstoog) is een soort hele grote contactlens die op het bolletje komt. Deze wordt op maat gemaakt en past dan qua kleur, etc. goed bij uw oog aan de andere zijde (alleen de pupilgrootte verandert niet mee bij meer of minder licht).

Evisceratie

Het kan ook zijn dat een oog blind is geworden, soms na vele operaties, en dat het oog erg gaat irriteren of pijnlijk is. Een evisceratie kan dan uitkomst bieden. Bij een evisceratie wordt het hoornvlies verwijderd en daarna de inhoud van het oog. De oogbol en de oogspieren blijven dan dus behouden.

In het oog komt een kunststof bolletje, voor de stevigheid.

Na genezing kan er een oogprothese geplaatst worden. Een oogprothese is een soort hele grote contactlens die op het bolletje komt. Deze wordt op maat gemaakt en past dan qua kleur, etc. goed bij uw oog aan de andere zijde (alleen de pupilgrootte verandert niet mee bij meer of minder licht).

Wat houdt de operatie voor u in

De operatie gebeurt in principe in narcose. Meestal blijft u de nacht na de operatie in het ziekenhuis.

vóór de operatie

Antistolling

Wat u moet doen met eventuele bloedverdunnende medicijnen is, als het goed is, met u besproken. Zo niet, dan verzoeken wij u zo snel mogelijk contact op te nemen met ons planningsbureau (telefoon 050-361 3986; op werkdagen tussen 09:00 en 10:00 uur).

Familie en medisch maatschappelijk werk

Bij het overleg met de arts en verpleegkundige over de operatie, en alles wat daarom heen gebeurt, is het prettig wanneer uw partner of iemand van uw familie hierbij aanwezig is.

In het zorgtraject van deze behandeling is ook een gesprek met Medisch Maatschappelijk Werk opgenomen. Hij/zij neemt, meestal nog voor de operatie, telefonisch contact met u op. U kunt met hem/haar bespreken of u behoefte heeft aan begeleiding omtrent de operatie en verwerking.

wat kunt u na de operatie verwachten?

Aan het eind van de operatie wordt een stevig verband aangelegd. Dat wordt de eerste dag na de operatie vervangen, waarbij de holte door de arts wordt

beoordeeld. Het verband dat daarna wordt aangebracht mag er de tweede dag na de operatie af.

Op de plaats waar uw oog verwijderd is bevindt zich geen gat, maar bij het optillen van het ooglid kijkt u aan tegen slijmvlies, met een kleur vergelijkbaar met het slijmvlies aan de binnenkant van uw wang. Ook ziet u een plastic schaalpje op de plaats waar later de prothese (het kunst oog) komt. Het is geen griezelig of bloederig gezicht. Het is begrijpelijk dat u het toch moeilijk kunt hebben met de aanblik. De artsen en verpleegkundigen zullen u hierbij begeleiden. Om cosmetische redenen kunt u, totdat de prothese is aangemeten, iets achter het brillenglas plakken, een 'piratenlapje' dragen of er een verbandgaasje voorplakken.

Als het schaalpje er uit valt, kunt u het schoonmaken met water en zeep en als u het durft kunt u het zelf weer terug plaatsen. U kunt het ook op de eerst volgende werkdag terug laten plaatsen in het ziekenhuis.

De verpleegkundige en/of oogarts zullen u instrueren hoe te druppelen / zalven en dit eventueel in combinatie met de aanwezigheid van het eerder genoemde schaalpje.

Uiteraard kunnen wij ook ten allen tijde de thuiszorg voor u inschakelen mocht u begeleiding nodig hebben.

Pijnstilling

Na de operatie krijg u in overleg met de anesthesist zo goed mogelijke pijnstilling. Thuis kunt u eventueel nog een tijdje paracetamol gebruiken. Aarzel vooral niet om aanvullende pijnstilling te vragen indien u dit nodig vindt! Na de operatie kunt u met name de eerste dag(en) pijn ervaren, waarvoor u de pijnstilling kunt gebruiken. De pijn zal snel afnemen in de loop van de week.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben dan kunt u deze met de verpleegkundige van de verpleegafdeling doornemen voordat u naar huis gaat.

Enkele dagen nadat u thuis bent gekomen, wordt u gebeld door de verpleegkundige van de polikliniek om te vragen hoe het met u gaat. Eventuele vragen kunnen dan ook worden beantwoord.

Poliklinische controle na de operatie

U wordt op de volgende momenten terug verwacht op de polikliniek:

- 1 week na de operatie.
- 3 maanden na de operatie.

Oogprothese

4 weken na de operatie kan een oogprothese aangemeten worden. Dit gebeurt in een gespecialiseerd laboratorium bij een prothesemaker (ocularist).

Zodra u de operatiedatum heeft, adviseren wij u meteen een afspraak te maken bij een prothesemaker (voor adressen zie verderop). Uw verzekeringsmaatschappij kan u een aanvraagformulier voor hulpmiddelen verstrekken dat dan bij een volgend bezoek door de oogarts getekend kan worden. In voorkomende gevallen kunnen wij ook voor een aanvraagformulier zorgen.

Bij voorkeur moet u binnen 9 weken na de operatie een prothese hebben. Als dit veel langer gaat duren, door wachttijden en het maken van de prothese, adviseren wij u om een afspraak te maken bij iemand die u een prothese kan leveren binnen de genoemde termijn.

Afhankelijk van de firma waar u terecht komt worden de stappen tot het maken van een prothese in één of meerdere bezoeken afgelegd. De prothesemakers geven u ook informatie over het onderhoud van de prothese en het inzetten en uithalen wordt geoefend. De controle afspraken betreffende de prothese regelt de prothesemaker.

Het is het beste om de prothese dag en nacht te dragen en zo weinig mogelijk in- en uit te doen. Eén maal per één of twee weken uit doen om schoon te maken is vaak al voldoende. Bij afscheiding uit het oog kan vaker schoonmaken nodig zijn. De prothesemaker en uw oogarts kunnen u hierin adviseren.

Op de website van de Vereniging Oog in Oog, kunt u informatie vinden over bijvoorbeeld het verzorgen van de oogprothese en over het inbrengen en

uithalen van de oogprothese.

[Vereniging Oog in Oog](#)

Om de twee jaar wordt een nieuwe oogprothese vergoed. Dit kan echter per verzekeringsmaatschappij anders zijn, dus informeer hiernaar. Als u voor een glazen prothese kiest en u laat deze het eerste jaar stuk vallen dan krijgt u geen vergoeding voor een nieuwe. Daarom adviseren wij om de eerste keer altijd te kiezen voor een kunststof prothese.

Wat kunt u verwachten op de afdeling Oogheelkunde als u een oogoperatie krijgt?

In deze film laten wij u de afdeling Oogheelkunde zien. We gaan langs bij de polikliniek en bezoeken onze twee operatielocaties. Zo krijgt u een goed beeld van wat u kunt verwachten als u voor een oogoperatie in aanmerking komt.

Druppelschema voor na de operatie – voor het geopereerde oog

- Eventuele oogdruppels voor het andere oog gaan gewoon door!
- X = 1 druppel
- U start met het druppel/zalfschema de dag NA de operatie.

Druppelschema voor **week 1** (4x per dag):

Oogdruppel	Ontbijt	Lunch	Avond eten	Voor het slapen
Tobradex	X	X	X	X

Druppelschema voor **week 2** (3x per dag):

Oogdruppel	Ontbijt	Lunch	Voor het slapen
Tobradex	X	X	X

Druppelschema voor **week 3** (2x per dag):

Oogdruppel	Ontbijt	Voor het slapen
Tobradex	X	X

Druppelschema voor **week 4** (1x per dag):

Oogdruppel	Voor het slapen
Tobradex	X

Leefregels

De eerste week draagt u als bescherming 's nachts een harde dop voor het oog en overdag een bril.

De 1 ^e week vermijden:	Wat mag wel:
Bukken	Tv kijken
Tillen	Lezen
Sporten	traplopen
Zwemmen	Beeldscherm/computeren
Sauna	Douchen, bij haren wassen hoofd goed achterover.
Make up	
Wrijven in het oog	

Bij het volledig verlies van (het zicht) in een oog mag u drie maanden niet autorijden. Daarna, indien het andere oog geen afwijkingen heeft, mag u het voorzichtig weer oppakken. U moet dit wel officieel melden bij het CBR.

Vragen

Eventuele vragen kunt u stellen aan uw oogarts of aan de verpleegkundige. Voor telefoon nummers kijkt u bij 'route en contact' op de website.

Website

Voor meer informatie kunt u kijken op www.oogheelkundeumcg.nl

	Prothesemakers (ocularisten)
	<p><i>Jelmer Remmers, Ocularist</i> Oedsmawei 24, 9001 ZJ, Grou (bij Leewarden). Telefoon: 06-23476402 Email: j.s.remmers@live.nl 2 bezoeken, prothese is twee weken na 1e bezoek klaar. De praktijk is ook gevestigd in het AMC en VUMC in Amsterdam Zie ook: http://remmersocularist.nl/</p>
	<p><i>Frédérique Bak, Oculariste</i> Thomsonplein 19, 2565 KW, Den Haag, telefoon 070-4490810. 1 of 2 bezoeken, prothese is twee weken na eerste bezoek klaar. De praktijk is ook gevestigd op het adres: VUMC Amsterdam en MCL Zuid Leewarden. Contact over de aanmeting via Den Haag. Naar wens volgt dan de behandeling in Den Haag, Amsterdam of in Leewarden. Zie ook: www.kunstogen.nl.</p>
	<p><i>Het UMCG: Bijzondere Tandheelkunde</i> Hanzeplein 1, postbus 30001 – 9700RB, Groningen, telefoon 050-3613819, maandag t/m vrijdag 08.30-09.30 en 13.00-14.00, Afdeling Bijzondere Tandheelkunde UMCG Poortweg 2. Maakt kunststof protheses. 4-5 bezoeken met tussenpozen van een week.</p>
	<p><i>Firma Muller</i> Taunusstrasse 44, D-65183, Wiesbaden (Duitsland), telefoon</p>

	00/49/611/524864. 1 bezoek van 1 dag, dan is de prothese klaar. Maakt glazen protheses. 2x per jaar in Groningen, in voor- en najaar. Zie ook: http://www.muellersoehne.com/nl/index.htm .
	<i>Firma Groet</i> 1e de Riemerstraat 14, 2513 CV Den-Haag, telefoon 070-3634121 (op woensdagen tussen 9.00-13.00 bereikbaar. In 2 bezoeken is de prothese klaar. Maakt kunststof protheses. Op donderdagen om en om zitting in AMC en ziekenhuis Jeroen Bosch te 's Hertogenbosch.
	<i>Medisch Centrum Twente</i> Haakbergerstraat 55, 7513 ER Enschede, telefoon 053-4872710. 4 of 5 bezoeken steeds met tussenpozen van een week dan is de prothese klaar. Maakt kunststof protheses.
	<i>Het Haags kunstogen laboratorium</i> Laan van Meerdervoort 150, 2517 BE Den Haag, telefoon 070-3451293. 1 bezoek van 1 dag, dan is de prothese klaar. Maakt kunststof protheses. Zie ook www.kunstoog.nl .